

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Andet Brev til en højvelbaaren Herre. 1737

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. BILLESKOV JANSEN ; Volmer Rosenkilde , Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 177. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holberg12-shoot-idm140252801467744/facsimile.pdf> (tilgået 30. april 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Andet Brev til en højvelbaaren Herre

1737

Selv om vi nu i hele otte Aar ikke har skrevet sammen, forstaar jeg alligevel at der i den lange Tid der er forløbet ikke er gaaet noget Skaar i vores Venskab. Det fremgaar af det Brev fra Dem jeg lige har faaet at De endnu husker mig.

De beder mig indtrængende om at fortælle hvordan det er gaaet mig sidenhen, og hvilke Værker jeg har skrevet.

Jeg holdt jo op med mit aarelange Satireskriveri og kastede mig igen over mine gamle Beskæftigelser. Teatret blev kort efter genaabnet, mine Venner tiggede og bad mig om at skrive nogle nye Komedier, men jeg blev ved mit. Jeg vilde ikke igen ud at sejle mellem de Revler jeg lige var sluppet fra, saa jeg nøjedes med at forbedre lidt paa de Komedier der mest trængte til det, og at forære Skuespillertruppen nogle nye som jeg havde liggende. Saa vendte jeg tilbage til et Værk som jeg havde arbejdet paa med mange Afbrydelser, en Beskrivelse af de kirkelige og politiske Forhold i Danmark og Norge. Mens jeg var i Gang med dette fremkom der imidlertid nogle anonyme Persiflager mod Det ostindiske Kompagni. Handelen paa Indien var paa Grund af de daarlige Tider gaaet saa stærkt tilbage at det saa ud til at den ikke kunde opretholdes ret længe uden Subsidier. Direktøerne overvejede hvordan man kunde komme det nødstedte Kompagni til Hjælp paa en ny og effektiv Maade. De søgte at trække Handelsfolk fra Nabolandene ind i Kompagniet. Der var imidlertid nogle der ikke gerne saa en

DET ANDET BREV

Forøgelse af de nordiske Landes Handel. De søgte at skræmme Folk fra at indskyde Penge i Kompagniet ved at erklære disse Forsøg for at være unyttige og idiotiske. Jeg blev opfordret til at imødegaa disse Bagvaskelser i et Forsvarsskrift. Men jeg havde ikke meget Forstand paa Handel, saa jeg bad længe om at blive fri for dette Arbejde. Til sidst lod jeg mig dog overtale til at udgive en latinsk Dialog, som Kompagniets Direktion snart lod oversætte til dansk og derefter til tysk.

Denne Dialog blev snart efterfulgt af en anden, som var mere indgaaende, og som blev modtaget af Handelsfolkene her i Hovedstaden med saa stor Begejstring at der var flere som syntes at man burde yde Forfatteren en betydelig Sum Penge for sit Arbejde. Men da man paa Børsen forhandlede om Summens Størrelse var der nogle der fremsatte den fornuftige Opfattelse at jeg nok vilde blive allergladest for en simpel Tak, da jeg aldrig har skrevet for Penge. Og de havde ikke Uret; det var mig fuldt ud tilstrækkeligt at de i Ord gav Udtryk for deres Taknemmelighed.

Men

hin sorte Dag vil jeg beskrive nu,
skönt Mindet om den fylder mig med Gru,

da den største Del af denne Hovedstad sammen med de betydeligste Kirker og hele Universitetet blev lagt i Aske. Kan man tænke sig et Emne der er mere tragisk, mere poetisk og, skönt det hele er sket i Virkeligheden og endda for nylig, mere utroligt? Ilden opstod ved Sekstiden om Aftenen i den vestlige Del af Byen og bredte sig snart, først og fremmest paa Grund af stærk Blæst, men ogsaa fordi Folk blev saa lamslaaede over denne usædvanlige og uventede Ulykke at de bare stod ubevægelige og gloede paa de frygtelige Ting der skete. Her i Byen er Brandvæsenet ellers saa effektivt at det sjældent sker at et Hus brænder helt ned, selv om her hvert Aar er mange Ildebrande. Denne Ulykke kom i den Grad bag paa Folk